

RUS TÜRK İŞADAMLARI BİRLİĞİ (RTİB) AYLIK EKONOMİ RAPORU

Rusya ekonomisindeki gelişmeler: Haziran 2019

1.Öne Çıkan Hususlar (Özet)

1-Dünya Bankası tarafından yayımlanan Raporda küresel ekonomik büyümenin %2,6'ya gerileyeceği ifade edilmiştir. Özellikle ABD ve Çin arasındaki tarife kısıtlamalarına ilişkin gerginlikler, büyük ekonomilerin büyüme oranlarındaki gerileme, bazı gelişen ülkelere özgü sorunlar, azalan yatırımlar ve finansal dalgalanmalar başlıca risk unsurları olarak öne çıkmaktadır.

2-Federal İstatistik Servisinin verilerine göre, Rusya'da 2019 ilk çeyrek büyümesi %0,5 olarak gerçekleşmiş bulunmaktadır. Bazı öncü göstergelerdeki gelişmelere bakıldığında da 2019 yılının ilk aylarındaki aktivitelerin geçen yılın aynı dönemine kıyasla yavaşladığı anlaşılmaktadır.

3-Gerek uluslararası kuruluşlar ve gerekse Rusya Merkez Bankası ve Ekonomik Kalkınma Bakanlığı gibi kurumlar 2019 yılı büyümesini %1-1,5 aralığında öngörmektedir.

4- Enflasyon oranı Haziran ayında bir miktar gerileyerek %5,1 olarak gerçekleşmiştir. Rusya Merkez Bankası Yönetim Kurulu'nun Haziran ayında yapılan toplantısında politika faiz oranı %7,50'ye indirilmiştir.

5-Genel olarak bakıldığında Rusya ekonomisinde makro dengeler açısından bir sorun görülmemektedir. Ancak ekonomik canlanmanın sağlanabilmesi yatırım ve tüketim harcamalarının daha fazla teşvikine bu ise petrol fiyatları ve dış konjonktürel gelişmeler yanı sıra yapısal faktörlere bağlı bulunmaktadır.

İÇİNDEKİLER

1.Öne Çıkan Hususlar (Özet)	1
2-Dünya ekonomisi.....	3
3-Piyasalar	4
4-Rusya ekonomisi büyüme görünümü.....	6
5-Enflasyon.....	10
6-İşsizlik Oranı	11
7-Dış ticaret ve ödemeler dengesi.....	12
8-Bütçe	12
9-Bankacılık sektörü	13
10-EK: ST. Petersburg Uluslararası Ekonomi Forumunda Gündeme Gelen Bazı Görüşler: ..	13

Rusya Ekonomisi Temel Göstergeler Tablosu

	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019*
GSMH (milyar dolar)	1.904	2.016	2.079	1.860	1.324	1.283	1.578	1.641	1.641
Büyüme oranı	4,3	3,4	1,3	0,7	-2,8	-0,2	1,5	2,3	0,5
İşsizlik Oranı	6,1	5,1	5,6	5,3	5,8	5,3	5,1	4,5	4,7
Federal Bütçe Dengesi, %GDP	0,8	-0,1	-0,5	-0,5	-2,4	-3,4	-1,4	2,7	2,2
Enflasyon Oranı	8,5	5,1	6,8	7,8	10,7	5,4	2,5	3,5	5,3
Rezerv Fonu, milyar dolar	25	62	87	88	59	31	17	0	0
Ulusal Refah Fonu, milyar dolar	87	88	88	78	72	71	66	68	59
İhracat, milyar dolar	515	528	523	497	393	279	352	443	101
İthalat, milyar dolar	318	336	343	308	281	191	237	249	55
Ticaret Dengesi, milyar dolar	196	192	180	189	112	88	115	194	46
Cari Açık, milyar dolar	97	71	34	56	69	23	35	114	30

Kaynak:Rusya Merkez Bankası, Rusya İstatistik Kurumu, İMF, Dünya Bankası

*Ocak-Mart

Bazı öncü göstergeler, % değişme

	2018- May	Haz	Tem	Ağus	Eyl	Eki	Kas	Ara	Ocak	Şub	Mart	Nis
Sanayi üretim endeksi	3,7	2,2	3,9	2,7	2,1	3,7	2,4	2,0	1,1	4,1	1,2	4,6
İmalat sanayi endeksi	5,4	2,2	4,6	2,2	-0,1	2,7	0,0	0,0	-1,0	4,6	0,3	4,7
Perekkende satışlar	2,4	3,3	2,7	2,8	2,2	2,0	3,0	2,3	1,6	2,0	1,6	1,2
Reel ücretler	7,6	7,2	7,5	6,8	4,9	5,2	4,2	2,9	1,1	0,0	2,3	1,6

Kaynak:Tradeconomics

2-Dünya ekonomisi

Dünya Bankası tarafından yayımlanan Raporda küresel ekonomik büyümenin %2,6'ya gerileyeceği ifade edilmiştir. Dünya ekonomisi 2017 yılında %4, 2018 yılında %3,6 oranında büyüme göstermişti. Dünya Bankası tarafından yapılan tahminlerde; yavaşlayan ihracat ve yatırımlar nedeniyle ABD ve Avrupa ekonomilerindeki büyüme oranının yavaşlayacağı, ABD büyüme oranının 2019 yılında %2,5, 2020 yılında ise %1,7 olarak gerçekleşeceği, Avrupa ekonomisinin 2020-2021 döneminde %1,4 olarak gerçekleşeceği, Çin'deki büyüme oranının ise 2018 yılındaki %6,8 oranından sonra 2019 yılında %6,6'ya gerileceği belirtilmektedir.

Büyüme görünümündeki gerilemenin sebepleri arasında özellikle ABD ve Çin arasındaki tarife kısıtlamalarına ilişkin gerginlikler, büyük ekonomilerin büyüme oranlarındaki gerileme, bazı gelişen ülkelere özgü sorunlar, azalan yatırımlar ve finansal dalgalanmalar bulunuyor.

Bununla birlikte global büyüme trendindeki zayıflamalar sonrasında ABD Merkez Bankası tarafından uygulanan faiz artışlarında frene basıldığı, yılın geri kalanında yeni faiz artışı olmayacağı veya faiz indirimine gidilebileceği anlaşılmaktadır. Buna ilaveten diğer gelişmiş ülke Merkez Bankaları tarafından söz konusu global koşulların politikalarında dikkate alındığı gözlenmektedir. Diğer taraftan Çin tarafından ortaya çıkan sorunların kredi ve maliye politikaları ekseninde çözüme kavuşturulmaya çalışıldığı görülmektedir.

Söz konusu olumlu tedbirlere rağmen ticaret politikalarındaki belirsizlikler, büyük ekonomilerin büyüme oranındaki yavaşlama, bazı gelişen ülkelerdeki özel sorunlar, bazı Avrupa ülkelerindeki yüksek borçlar, jeopolitik konulardaki olumsuz gelişmeler ve diğer politik belirsizlikler global büyüme görünümünü negatif yönde etkilemeye devam etmektedir.

3-Piyasalar

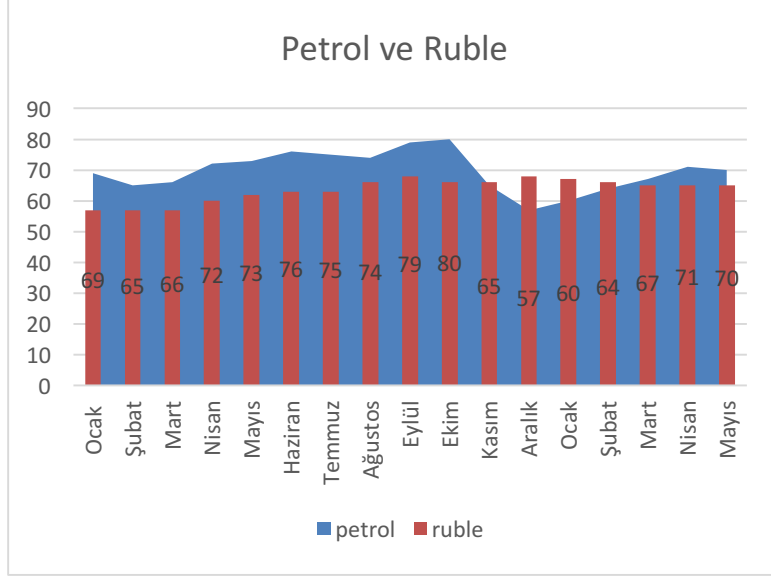
Brent petrol fiyatı 2019'un ilk aylarında 2018 sonuna kıyasla toparlanma göstermiştir. Ortalama Brent petrol fiyatı Ocak ayında 60, Şubat ayında 64, Mart ayında 67, Nisan ve Mayıs aylarında 70 dolar seviyelerine yükselmiştir. Bununla birlikte Haziran ayının ilk haftasında ortalama olarak 62 dolara kadar gerileme yaşanmıştır. Bunun sebepleri arasında global talepteki azalma ve ABD petrol arzındaki artış gelmektedir. Önümüzdeki dönemde küresel talep yanı sıra jeopolitik gelişmeler, İran ve Venezüella'daki durum, ayrıca OPEC ülkeleri ve Rusya'nın tavrı petrol fiyatlarında belirleyici olmaya devam edecektir.

Mayıs	Haziran	Temmuz	Ağustos	Eylül	Ekim	Kasım	Aralık	Ocak-2019	Şubat	Mart	Nisan	Mayıs
73	76	75	74	79	80	65	57	60	64	67	71	70

Dolar Ruble kuru son üç aydır ortalama olarak 65 seviyelerinde seyretmektedir. Bu dönemde petrol fiyatlarında görülen artışa rağmen Ruble değerinde önemli bir değişim meydana gelmemiştir. Buna ilave olarak Haziran ayının ilk haftasında görülen petrol fiyatlarındaki gerilemeye rağmen Ruble'de yine önemli bir değişim meydana gelmemiştir.

Mayıs	Haziran	Temmuz	Ağustos	Eylül	Ekim	Kasım	Aralık	Ocak-2019	Şubat	Mart	Nisan	Mayıs
62	63	63	66	68	66	66	68	67	66	65	65	65

Petrol ve Ruble ilişkisi

Moskova Borsasındaki gelişmelere bakıldığında, MOEX endeksinin 14 Haziran itibarıyla 2018 sonuna kıyasla %16 oranında değer kazandığı görülmektedir.

	2018 sonu	14 Haziran 2019	% Değişme
Ruble Dolar Kuru	69	64	-7,2
Politika Faiz Oranı	7,75	7,5	-3,2
Enflasyon oranı	4,3	5,1	18,6
MOEX Endeksi	2369	2752	16,2
Brent petrol fiyatı, \$	53	61	15,1

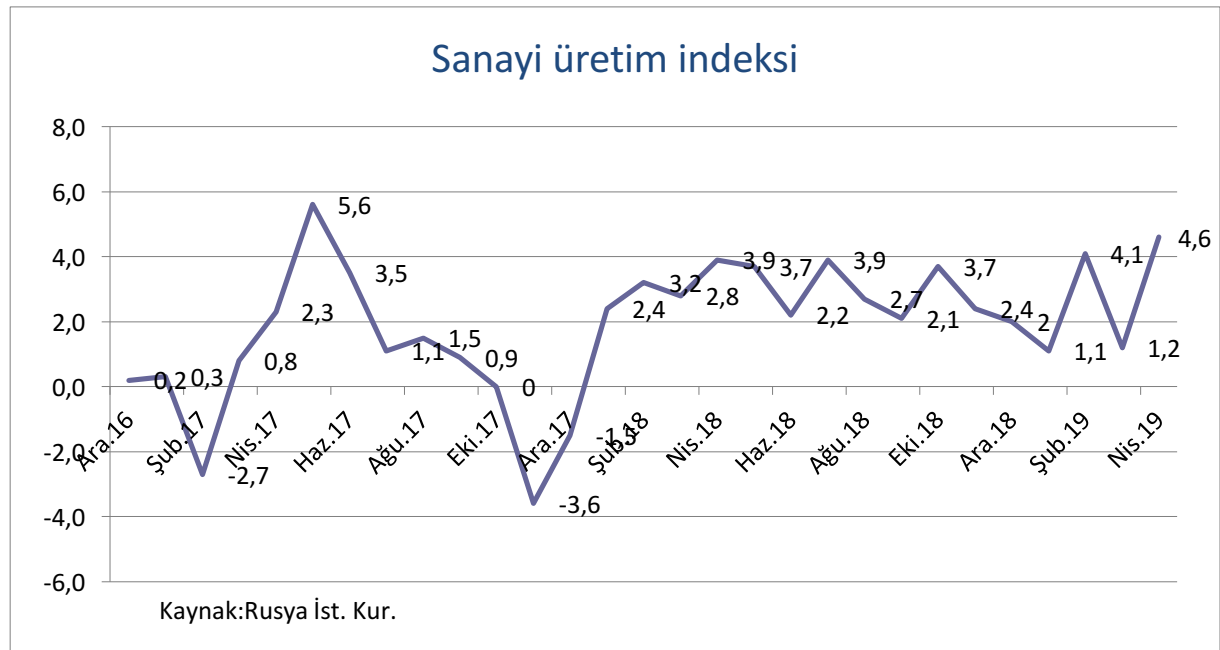
4-Rusya ekonomisi büyüme görünümü

Rusya'da 2019 ilk çeyrek büyümesi %0,5 olarak gerçekleşmiş bulunmaktadır. 2018 yılında beklentilerin üzerine çıkarak %2,3 oranında gerçekleşen büyüme oranına rağmen 2019 yılının ilk aylarında ekonomik aktivitelerde geçen yıla kıyasla gerileme görülmektedir. Gerek uluslararası kuruluşlar ve gerekse Rusya Merkez Bankası ve Ekonomik Kalkınma Bakanlığı gibi kurumlar 2019 yılı büyümesini %1-1,5 aralığında öngörmektedir.

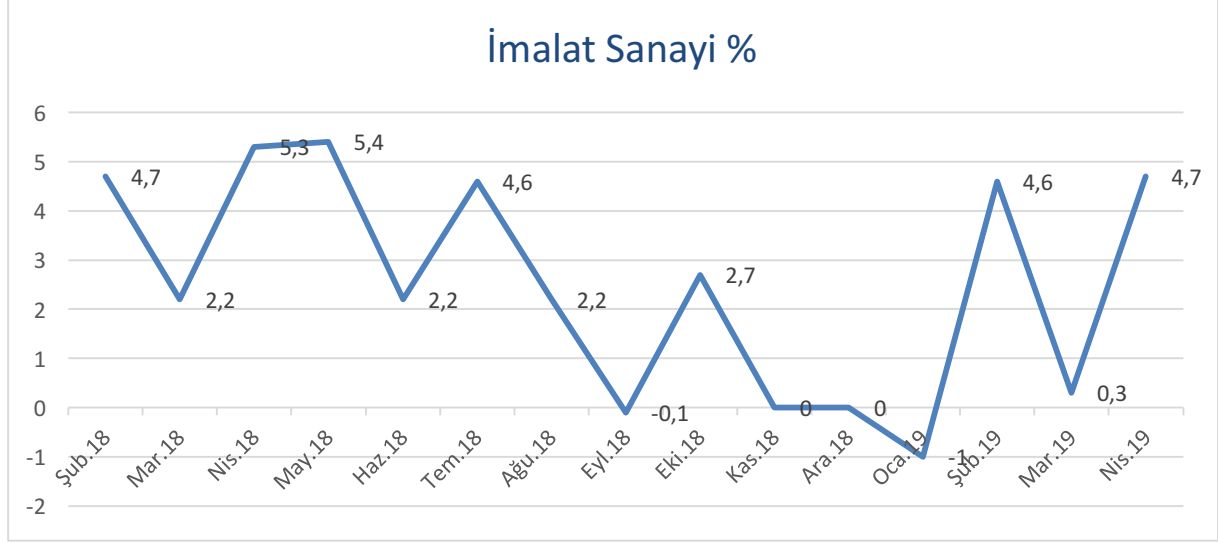
Dış talepteki azalma ihracat artışını sınırlamakta, tüketim ve yatırım faaliyetleri sınırlı düzeyde kalmaktadır.

Merkez Bankası tarafından Haziran ayı toplantısında yapılan değerlendirmede, global ekonomik aktivitelerdeki yavaşlamanın belirgin olduğu, jeopolitik faktörlerden kaynaklanan risklerin global mal ve finans piyasalarındaki kırılganlığı artırabileceği ve kur ve enflasyon dinamiklerini etkileyebileceği ifade edilmiştir.

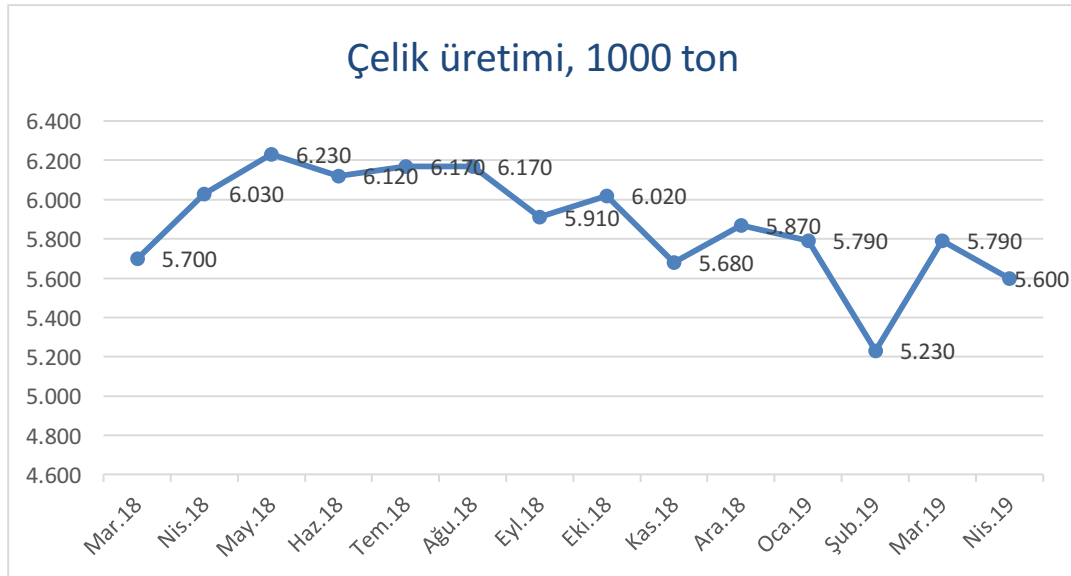
Öncü büyüme göstergelerinden sanayi üretim endeksindeki gelişmelere bakıldığında, Mart ayındaki %1,2 oranındaki artış oranından sonra Nisan ayında %4,6 artış oranında yaşandığı görülmektedir.

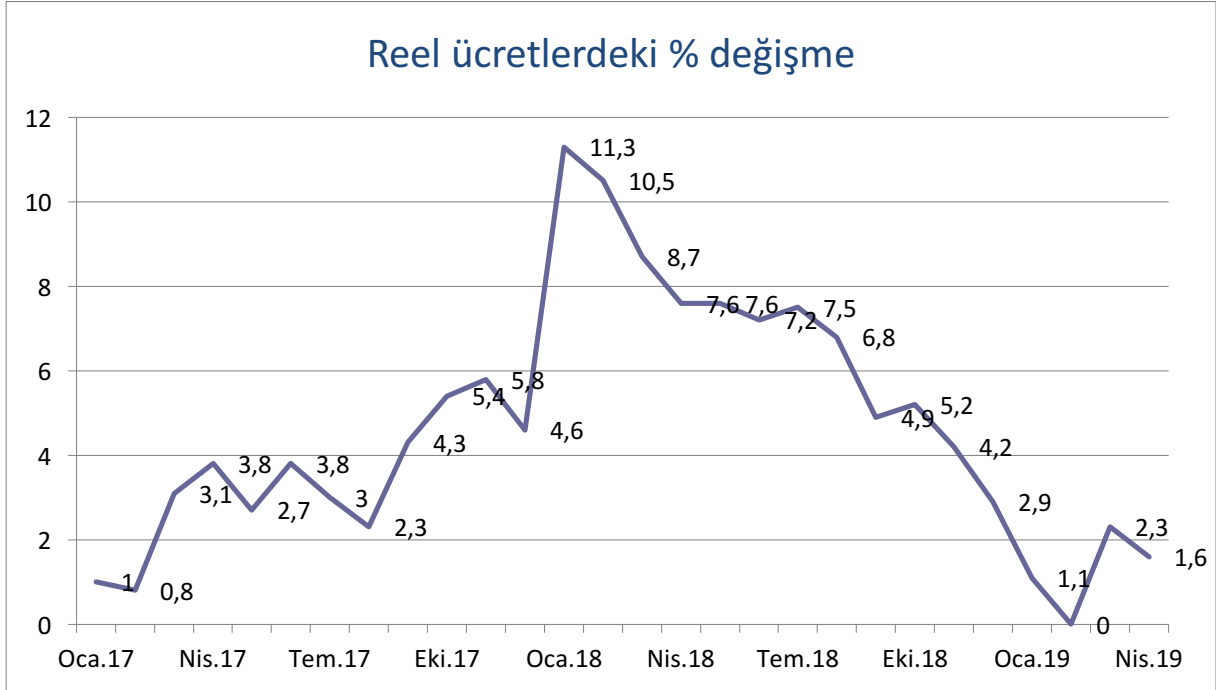
Nisan ayında sanayi üretimindeki söz konusu artışın özellikle imalat sanayinde gerçekleşen %4,7 oranındaki artış oranından kaynaklandığı anlaşılmaktadır.

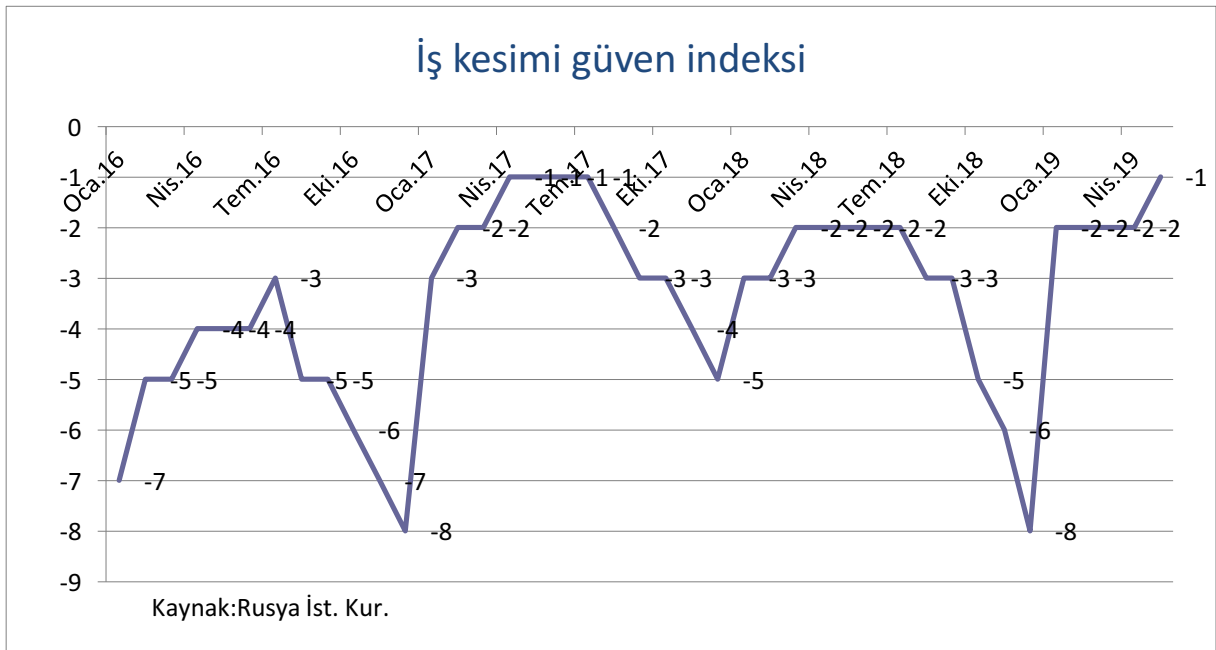
Çelik üretimine bakıldığında, Mart ayında 5790 bin ton olan çelik üretiminin Nisan ayında 5600 bin ton olarak gerçekleştiği görülmektedir. 2018 Nisan ayı üretimi ise 6030 bin tondur.

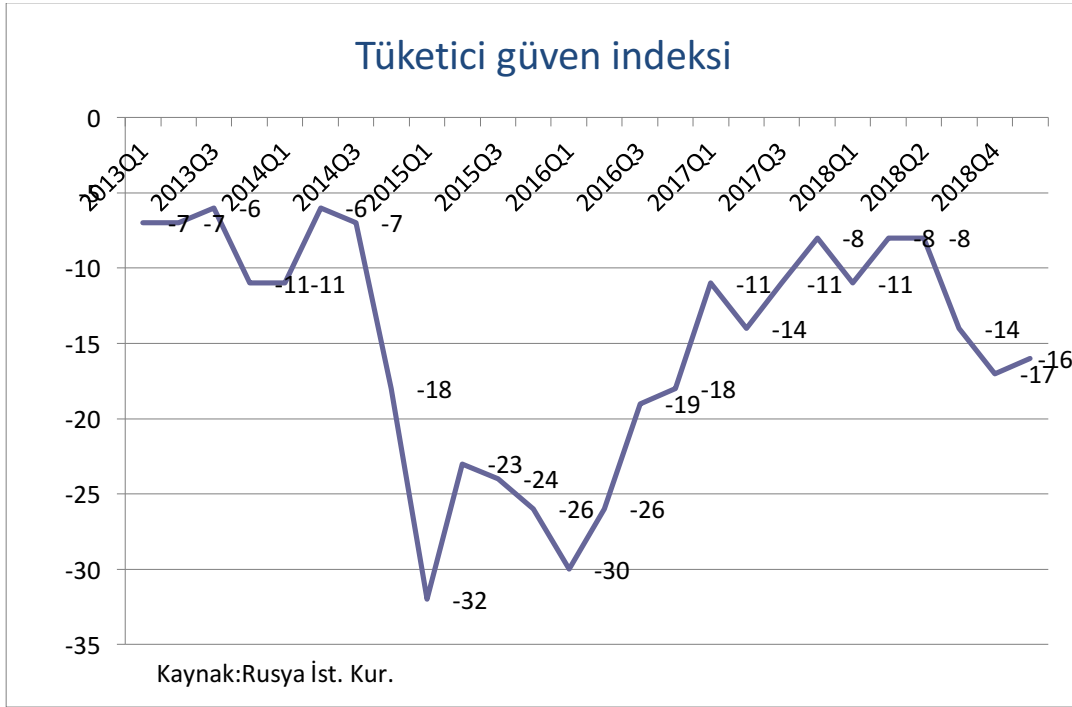
Tüketim harcamaları açısından önem taşıyan reel ücretlerdeki yavaşlama eğiliminin sürdüğü görülmekte ve bunun 2019 ilk yarısındaki tüketimi sınırlayan bir özellik olduğu anlaşılmaktadır.

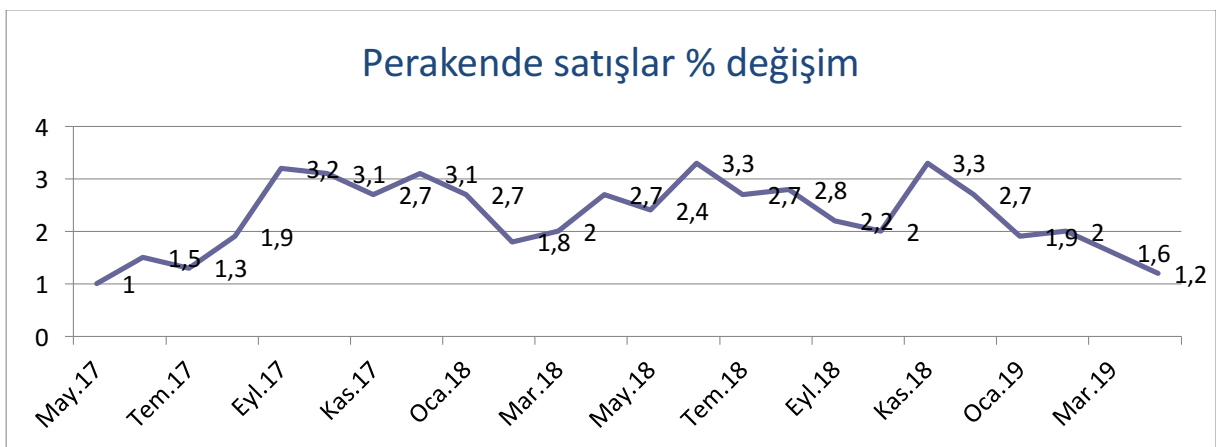
Diğer taraftan İş Kesimi Güven Endeksinde Mayıs ayında önceki aylara kıyasla bir miktar iyileşme olduğu görülmektedir.

Tüketici güven endeksinde bakıldığında 2019 yılının 1. çeyreğinde de 2018'in 3. ve 4. çeyreklerindeki gibi bir miktar olumsuz seviyenin sürdüğü görülmektedir.

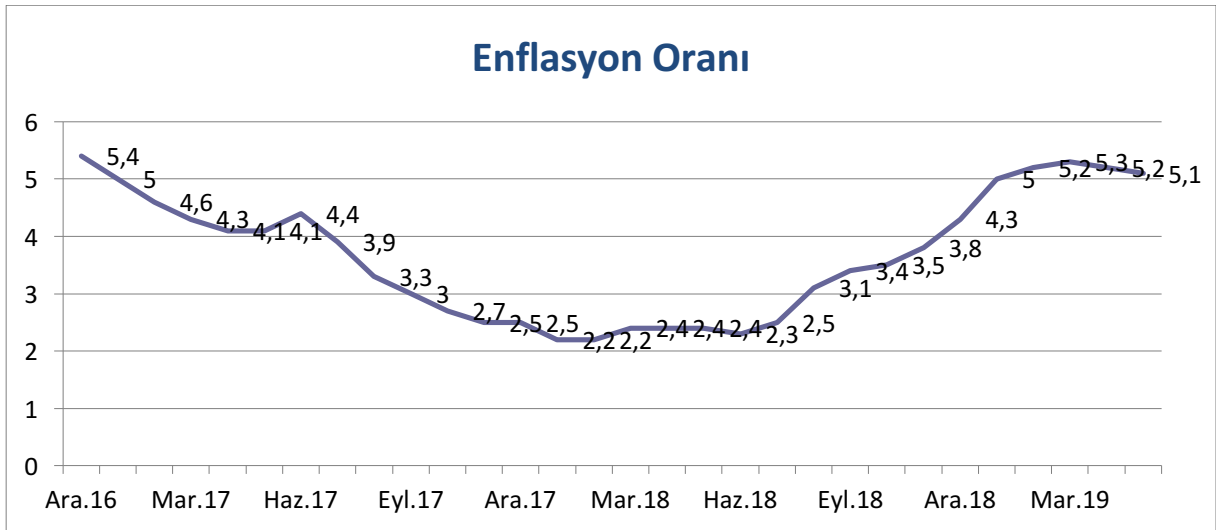
Perakende satışlardaki yıllık değişime bakıldığında düşük artış hızının sürdüğü ve Nisan ayında artış oranının %1,2'ye gerilediği görülmektedir.

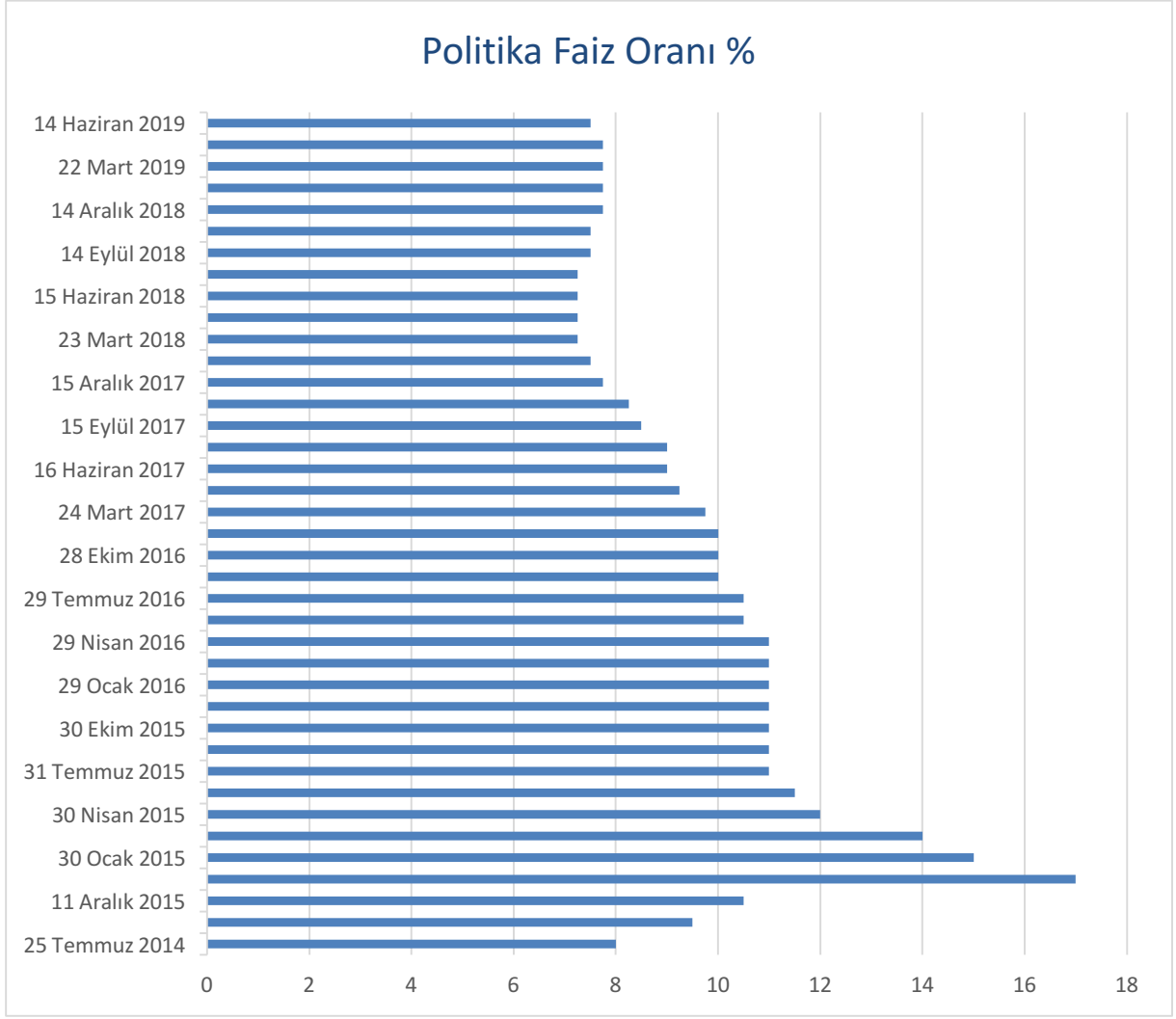

5-Enflasyon

Enflasyon oranı Mayıs ayında %5,1'e gerilemiştir. Rusya Merkez Bankası Yönetim Kurulu'nun Haziran ayında yapılan toplantısında politika faiz oranı %7,50'ye indirilmiştir. Banka tarafından yapılan açıklamada, enflasyondaki yavaşlamanın sürdüğü, Mayıs'ta hane halkı enflasyon beklentilerinin ve iş kesimi fiyat beklentilerinin değişmediği, 2019 ilk çeyrek ekonomik büyümesinin bankalarının beklentilerinden daha düşük olduğu ifade edilmiştir. Bu koşullar altında Merkez Bankası'nın yıl sonu enflasyon beklentisi %4,7- 5,2 seviyesinden %4,2- 4,7 seviyesine indirilmiştir.

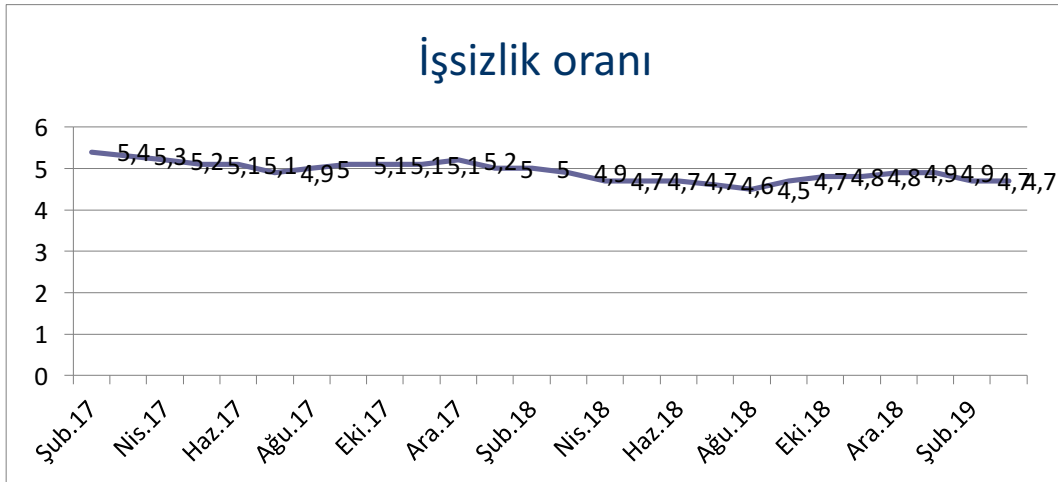
Rusya Merkez Bankası tarafından yapılan değerlendirmede halihazırdaki tüketici talebi hareketlerinin ve iş gücü piyasasındaki koşulların ilave bir enflasyon baskısı yaratmadığı ifade edilmiştir.

6-İşsizlik Oranı

İşsizlik oranı Nisan ayında %4,7 olarak gerçekleşmiş ve Mart ayı ile aynı kalmıştır. Nisan ayı itibarıyla işsiz sayısı 36 bin kişi artarak 3 milyon 554 bin olmuştur.

7-Dış ticaret ve ödemeler dengesi

2019 yılının ilk çeyreğinde ihracat geçen yılın aynı dönemine göre hemen hemen aynı kalarak 101 milyar dolar olarak gerçekleşmiştir. Aynı dönemdeki ithalat ise bir miktar azalarak 55 milyar dolar olarak gerçekleşmiştir. Söz konusu gelişme 2019 yılı ilk aylarındaki durgunluğu destekleyici bir gelişme olarak görülmektedir.

Ödemeler Dengesi (Milyar Dolar)

	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2018*	2019*
İhracat	523	497	341	281	352	443	101	101
İthalat	343	308	193	191	237	249	57	55
Cari işlemler dengesi	33	58	69	24	35	114	33	30
Sermaye hesabı dengesi	-47	-174	-73	-27	-34	-114	-33	-30

Kaynak:Rusya Merkez Bankası

*Ocak-Mart

8-Bütçe

Vergi toplanmasına ilişkin etkinlik, mali kural ve ihtiyatlı harcama politikaları son yıllarda açık veren bütçe açısından pozitif sonuçlar ortaya çıkarmış ve 2018 yılında Federal bütçe fazlası %2,7 olarak gerçekleşmiştir. 2019 yılı ilk çeyrek bütçe fazlası ise %2,2 civarındadır. Diğer taraftan, petrol gelirleri ve KDV artışının yarattığı gelir artışı 2019 ilk aylarında bütçeyi destekleyici bir unsur olmuştur.

Bununla birlikte KDV artışının etkisi yanı sıra ekonomik aktivitelerdeki gerilemenin yaratacağı toplam etkinin 2019 yılı ilk yarısına ilişkin verilerin kesinleşmesi durumunda daha iyi analiz edilebileceği değerlendirilmektedir.

Federal Bütçe

	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Gelirler %GDP	19,7	20,3	16,4	15,6	16,4	18,7
Harcamalar %GDP	20,2	20,8	18,7	19,1	17,8	16
Denge	-0,5	-0,5	-2,3	-3,5	-1,4	7,7
Petrol gelirleri %GDP	10,0	10,6	7,1	5,6	6,6	9,5
Ural petrol fiyatı, \$	107,0	109,0	51,0	42	53	72

9-Bankacılık sektörü

Bankacılık sektörü tarafından şirketlere verilen kredilerin 2019 Mart sonu itibarıyla yıllık artış oranının bir miktar gerilediği, buna karşılık bireylere verilen kredilerdeki yüksek artışın devam ettiği görülmektedir.

	2015	2016	2017	2018	2019*
% değişme					
Aktif	6,9	-3,5	6,4	10,4	10,5
Şirketlere krediler	12,7	-9,5	0,2	10,5	9,2
Bireylere krediler	-5,7	1,1	12,7	22,4	23,6
Bireysel mevduat	25,2	4,2	7,4	9,5	8,3

*Mart

10-EK: ST. Petersburg Uluslararası Ekonomi Forumunda Gündeme Gelen Bazı Görüşler:

Bloomberg Ekonomi Müdürü Stephanie Flanders: Rusya kriz sürecini iyi yönetti ve ekonomik istikrarı sağladı. Bütçe fazlası, sıkı para ve maliye politikaları istikrar için önem taşıyor ve yatırımcıların dikkatini çekiyor. Makroekonomik istikrar büyüme için de en önemli koşullardan biri. Devlet düzenlemelerindeki etkinliğin artırılması ve hukuk sisteminin geliştirilmesi önemli.

Sayıştay Başkanı Aleksey Kudrin: Şu andaki büyüme potansiyeli % 2'nin altında. Başkan Putin'in istediği %3 hedefini yakalamak için yapısal reformların hayata geçirilmesi gerekiyor. İş dünyasının yargı sistemine olan güveni zayıf. Kamu yönetimi reformu yapılmalı, işletmelerin faaliyetlerinin dijitalleşmesi, küresel ekonomiye uyum, eğitim ve teknolojiye yatırım yapılması gerekiyor. Eğitime harcadığımız bütçe milli gelirin yüzde 3'ü civarında ama Almanya ve İsveç gibi ülkelerde bu oran yüze 5-7 seviyelerinde.

Rusya Başbakan Yardımcısı ve Maliye Bakanı Anton Siluanov: 2019 yılı ilk çeyreğinde büyüme %0,5 oldu. Bunda vergi artışının etkisi oldu. Ancak büyüme oranının yükselmesi için yapısal reformların hızlanması gerekiyor. Üretim verimliliği, altyapı, ihracatın geliştirilmesi gibi konular üzerinde duruyoruz ve bunlar büyümeye destek olacak.

Rezervleri kullanırken çok dikkatli olmalıyız. Son krizde bu bize çok yardımcı oldu ama daha fazla biriktirmeli ve dikkatli harcamalıyız.

Ekonomik Kalkınma Bakanı Maksim Oreşkin: Büyüme sadece petrol kaynaklı olmamalı. Örneğin imalat sanayi ve tarımda görülen büyüme oranları halen buralarda daha fazla büyüme olabileceğine işaret ediyor. Ayrıca hizmetler sektörü ve yeni teknolojilerdeki gelişmeler de önemli. Tüketici kredilerindeki hızlı artış sorun yaratabilir. Kredilerdeki yıllık % 30 artış halkın gelir artışının üzerinde.

Merkez Bankası Başkanı Elvira Nabiullina: Bireylere sağlanan krediler ülke ekonomisi için risk oluşturmuyor. Vatandaşlar temel harcamalarını karşılamak için krediye başvuruyor. Bugünkü ekonomik koşullarda para ve kredi politikalarını gevşetmek doğru değil. Yapısal reformlar yapılmadan politika faizini indirmek enflasyonu tetikleyebilir.

KAYNAK:www.roscongress.org